

NOORD-BRABANDER.

Dingsdag 23 Julij

DICERE VERUM QUID VETAT
HORATIUS.

KERRELIJKE STAAT

R O M E.

Het feest der heilige Apostelen *Petrus* en *Paulus* is met de gewone pracht in de hoofdkerk van het Vatikaan gevierd. Dags te voren deed de H. Vader de eerste vespers. Op den feestdag was Z. H. in pausselijk gewaad met de kroon op het hoofd, en kwam binnen. Na zijn gebed voor het H. Sacrament te hebben gedaan, begaf hij zich naar den troon om zich voor de Mis te kleeden. Bij het celebreren van het H. Slagtoffer werd de H. Vader assisteed door de Kardinaal *Vatracappa*, *Spada*, *Rivara* en *Gaszoli*; Mgr. *de Pietro*, auditeur der rola verrigte de functien van Subdiaken. De Mis ontving de H. Vader de gewone offerande uit handen van den Kardinaal *J. Giustiniani*, Aartsbisschop.

Dags te voren en op den feestdag ontving de kamer de aan de Roomsche Kerk verschuldigde warrenten, terwijl men protesteerde tegen die, welke niet waren voldaan.

Dags te voren was de gevel en de koepel der kerk prachtig verlicht, terwijl op den feestdag de vuurwerken van het kasteel en Angelen werden afgestoken.

Z. Em. de Kardinaal *del Drago*, volgt den Kardinaal *Sala* op als Aartsbisschop van de H. Maria Majora en de Kardinaal *Patrizi* als Prefect van de Congregatie der Bisschoppen en Reguleren.

DUITSCHLAND.

F R A N K F O R T den 19en Julij.

Uit Berlijn verneemt men van den 2en Junij het volgende: Mgr. de Aartsbisschop *von Dunin* is uitgenoodigd geworden om den brief, welke in het *Journal des Débats* geplaatst is geweest, te ontkennen, doch heeft zulks geweigerd, hoezeer de brief tegen zijn weten is geplaatst geworden.

De Prins Bisschop van Breslau schijnt het voornemen gehad te hebben zijn verblijf in deze hoofdstad te verlengen.

(Augsburgsche Zeitung).

FRANKRIJK.

P A R I S den 19den Julij.

Reshad-Pacha bevindt zich thans te Parijs. De *Semaphore* deelt den volgenden brief mede waarin eene daad vermeld wordt, welke, wanneer dezelve waar is, niet zonder belang is.

Beyruth den 16en Junij.

Turksche commissarissen doorlopen onze dorpen om de bevolking tot opstand te brengen. De *Mutualis*, die boven Tripoli wonen, hebben hunnen Gouverneur en Secretaris vermoord en zijn Saraf mishandeld, gewond en zijne kas mede genomen, waarin zich dertig miljoen piasters bevonden.

De Druzen hebben onderscheidene moorden in de omstreken van Beyruth gepleegd: twee Joden zijn geplunderd en vermoord op den weg naar Seide. De binnen wegen zijn onveilig.

Een groot getal kooplieden, Joden en Christenen uit Damas komen dagelijks in onze stad aan, om zich aan de onverzoonelijke wraak te onttrekken, die de Muzelmannen tegen hen zouden uitoefenen wanneer *Ibrahim* in den strijd de nederlaag kreeg, want Damas, zonder Egyptisch garnizoen, wordt alleen door een duizendtal Christenen verdedigd, gekommandeerd door den Emir Halil, hetwelk geen toereikend getal genoeg is om eene zoo woelige stad als Damas te beteugelen.

De laatste berigten uit Aleppo vermelden dat de oorlogs-behoeften in het kamp van *Hasz*-Pacha en bijna al zijne kruidwagens in den nacht van den 4den op den 5den dezer vuur gevat hebben; men berekent dat vijf duizend tonnetjes in de lucht gesprongen zijn, die het leven aan bijna 500 menschen, en even zooveel paarden gekost hebben en waardoor meer dan 1000 soldaten gekwetst zijn geworden. Te Aleppo heeft men eenen hevigen schok van aardbeving gevoeld, welke men aan dit verschrikkelijk toeval toeschrijft en waardoor de achterhoede van *Hasz*-Pacha verwoest is.

De beide legers staan op eenen korten afstand van elkander, met het geweer in den arm, doch durven niet handgemeen worden. De handel is in eenen grooten stilstand en er is groot gebrek aan geld.

De Koningin der Franschen heeft naar Algiers gezonden eene overheerlijke schilderij, verbeeldende de Hemelvaart van Maria. Deze schilderij is 7 voeten hoog en 5 voeten breed.

De Koning heeft van zijne zijde gezonden eene schilderij, verbeeldende de vrijkoopung der gevangenen door de Monniken van la *Merci* in 1757 benevens een volledig gouden ornament, vier kelken, zilveren ampullen, onderscheidene heilige olie vaten, kandelaren, een Crusifiks enz. Mgr. *Dupuch* heeft bovendien eene lofbank in verguld brons, zeer merkwaardig bewerkt, ontvangen.

De arrestatiën duren nog altijd voort. Eergisteren des mor-

gens ten vier ure, in zekere *Combres* oud 19 jaren, graveerder van *Breod*, aan zijne woonplaats gearresteerd. Bij hem zijn ongeveer 1500 patronen, een pistool en eene genoegzaam grootte hoeveelheid kruit gevonden. De vader van *Combres* die overleden is, kwam op het getal der beschuldigen van April voor.

— Sedert eenigen tijd zijn aan de munt zestig gouden, drie honderd zilveren en eene grotere hoeveelheid bronzen medailles gestagen, welke bestemd zijn voor die genen, welke voortbrengselen van Nijverheid op de tentoonstelling hebben geleverd.

— Men verneemt dat de Hertog van *Orleans* in de eerste dagen van Augustus Parijs verlaten en zich naar *Bordeaux* begeven zal; van daar wil Z. K. H. zich te *Marseille* inschepen om eene reis in de Fransche waaieringen van het noorden van Afrika te doen.

— Den 15en Augustus zal een kamp van tien duizend man en vier duizend paarden te *Fontainebleau* opgericht worden, hetwelk eerst den 15 October zal opbreken.

Men hooft de Generaals nog niet die het kommando zullen voeren, echter gelooft men dat het Opperbevel voor Z. K. H. den Hertog van *Nemours* voorbehouden is.

— De nieuwe Sultan is genaamd *Abdul Medjid*, geboren den 17den Chaban 1238 (10 April 1823); hij is het een en twintigste kind van *Mahmoud*.

(Journal des Débats.)

— Uit *Cirassonne* wordt van den 15den Julij gemeld:

Berigten van de Oostersche Pyrenéen melden dat een ernstig gevecht tusschen de troepen van den Generaal *Valdez* en die van den Graaf *d'Espagne* heeft plaats gehad. Deze laatste zou een kogel door den schouder hebben gekregen.

Valdez zou de Carlisten hebben ingesloten, 300 krijgsgevangenen hebben gemaakt en een groot getal menschen hebben gedood of gekwetterd.

— De Abbe *Lalandre* eerste Vikaris Generaal te Parijs is in den leeftijd van 85 jaren overleden. Mgr. de Aartsbisschop en de geheele Geestelijkheid zijn over dit verlies diep getroffen.

Mgr. de Bisschoppen van *Bardonia* en *Cincinnati* hebben zich den 15en dezer te *Havre* op de pakelboot *Sylvie de Grasse* ingeschaapt, ten einde naar hunne bisdommen langs *New-York* terug te keeren.

Mgr. *de Laget* had bij zich een priester van zijn bisdom, welke op reis in Europa gekomen was en boodschappers zuster en drie jonge personen, die zich tot den geestelijken staat voorbereiden. De godvruchtige prelaat keert naar zijn bisdom met een levendig gevoel van vreugde terug; hij wil, zegt hij, zijne laatste dagen aan zijne kudde toewyden. De belangstelling in zijn bisdom en dat van het werk ter verspreiding des geloofs hebben hem alleen in Europa kunnen terughouden. Overal waar de prelaat is doorgetrokken heeft hij een hoog denkbeeld zijner deugd en van zijn ijver nagelaten.

Mgr. *Purcell* is vergezeld van zes priesters, die hij met de grootste zorg gekozen heeft en welke eenen levendigen ijver voor de missien aan den dag leggen. Behalve deze missionarissen heeft Mgr. de Bisschop van *Cincinnati* nog twee andere verkregen, namelijk de heeren *Olivetti*, uit *Piemont*, en *Buchaca de Freijre* een Spanjaard, van de Congregatie der klerken reguliere minnebroeders.

Deze versterking is zeer kostbaar voor het bisdom van *Cincinnati*, hetwelk uitgestrekt is, alwaar de Catholijken zeer verspreid zijn en geene genoegzame missionarissen waren.

— Berigten uit *Kororika*, in de baai der eilanden, melden dat Mgr. *Pomoolier* Bisschop van *Maronée* en Vikaris apostoliek van het westelijk *Océanie*, in de stille zee, grooten voortgang ten aanzien der bekeeringen van inlanders maakt. Aan den Bisschop waren zes morgenlands ten geschenke gegeven, waarop eene kapel en een huis zal worden gebouwd. Deze plaats is eene mijl van *Kororika* gelegen, alwaar eenige der voornaamste hoofden den Bisschop beloofd hebben zijne godsdienst te zullen omhelzen.

BELGIE.

BRUSSEL, den 19den Julij.

De Koning en de Koningin zijn naar Parijs vertrokken. H. H. M. M. waren vergezeld van den Graaf van *Aerschot*, den Generaal *d'Hane* en de Gravin *Vitain XIII*.

— De Baron *T. Serclaes*, die tot hertoe de functien van Secretaris-Generaal bij het departement van buitenlandsche zaken heeft waargenomen, zal belast worden om ons Gouvernement bij de onderscheidene hoven van Duitschland te vertegenwoordigen.

Eene dergelijke zending zal aan den Baron *Dieskan* toevertrouwd worden.

De zoon van den Generaal *Goethals* zal te Weenen den Burggraaf *Amedée Vitain XIII* in zijne functien van geattacheerde bij de Belgische legatie vervangen.

— Patrijke bestellingen van wapenen zijn te Luik voor *Turkeije*, *Perzie* en *Egypte* opgegeven.

— Belangrijke werken en vernieuwingen zullen aan de Cathedrale kerk van *Antwerpen* worden gedaan; er zullen inwendige

portieken aan de zijuitgangen worden gemaakt; het koor, alsmede de twee kleine kapellen zullen met tralienen worden voorzien enz., wij hopen zegt, de *Commerce Belge*, dat in eene zoo belangrijke zaak voor de kunsten geen plan bepaaldelijk zal worden aangenomen, zonder van een opletting en verlicht onderwerp onderwerpen gewest te zijn, en dat de Commissie ter goedkeuring van de werken al de werken in volkomen eenstemming met den Commisschen Raad van dit gebouw.

Men kan in deze Cathedrale kerk met niet te veel omzigtigheid te werk gaan, want het is reeds in dezen prachtigen tempel te bejammeren dat het hoog altaar, waarlijk van grooten rijkdom, aan den stijl der kerk niet beantwoordt en dit altaar heeft meer dan honderd duizend gulden bij vrijwillige inschrijving, vijf en twintig jaren geleden, gekost.

— Vrijdag heeft Zijne Exc. de Minister van Buitenlandsche Zaken, aan de beide kamers der Staten-Generaal, eene staatkundige mededeeling gedaan.

— Wij ontvangen het treurig bericht dat de Cathedrale kerk van St. *Salvator* te Brugge geheel is afgebrand. Zie hier wat men desaan- de verneemt.

Brugge den 19den Julij.

Des middags ten 12 ure, tien minuten hoorde men de alarmklok der kerk van onze lieve Vrouw kleppen en weldra werd men gewaar dat het dak van de St. Salvators kerk in lichte laaije vlam stond. Het schijnt dat de loodgieters des middags hun werk verlatende hunne komfören niet hadden uitgedoofd. In een oogenblik stond alles in vuur en vlam tot zelfs het dak van den toren en deze verschrikkelijke brand, aangeblazen door eenen sterken zuid westen wind, vloog over een groot gedeelte der stad.

Dadelijk waren de brandspuiten, de gendarmerie de burgerlijke en militaire autoriteiten, het grootste gedeelte der bevolking en het garnizoen op de plaats van den brand, al hetgeen geborgen kon worden is in de naburige huizen gevlugt, waarvan eenige reeds begonnen te branden door de stukken welke de wind daarnaar toe rigte. Ten drie ure waren al de daken dezer prachtige kerk, alsmede die der zijbeuken en die van den toren verdwenen en naar binnen de kerk gestort. De gewelfsels zijn door de hitte gescheurd. Het schijnt dat men weinig van het kostbare der kerk heeft kunnen hergén. Het was in dit prachtige schip dat eertijds het eerste kapittel van het gulden vlies gehouden werd; alzoo zullen al die schoone schilderijen van onze groote meesters en andere scholen veel geleden hebben.

Het houtwerk waaraan de klokken hingen is ingestort. De aarde schokte bij den val en de aanwezigen beeffden van het akelige geluid.

Ten drie ure hoorde men de brandklok niet meer, doch wolken van vonken vlogen nog uit het binnenste der Kerk. Meerdere bijzonderheden vernemende zullen wij die mededeelen.

NEDERLANDEN.

SHERTOGENBOSCH den 22den Julij.

De Staatsraad, Gouverneur der Provincie Noord-Brabant, beoogt ter kennis van het publiek, dat, ten gevolge van het uitvoeren van eenige reparatie-werken aan de bruggen te *Bergenopzoom* de passage voor de natemelden poorten aldaar, op de hierna aangegeven tijdstippen, zal zijn gestremd, en op de daarbij vermelde wijze in de Communicatie zal worden voorzien:

1o. De *Vrouwpoort*, in de strekking van den grooten weg der 1ste klasse no. 3, zal gesloten worden van en met den 23 tot den 31 dezer maand, als wanneer de Communicatie naar welgevallen zal kunnen plaats hebben, hetzij door de *Bosch-* of *Antwerpsche* poorten over de glacis en den weg naar de *Ketel* op den voorschreven grooten weg; het zij door de *Steenbergsche* poort, langs de zoogenaamde plantage, den weg naar *Moerstraten* en over de *Liniebrug*.

2o. De *Steenbergsche* poort, in de strekking van den grooten weg der 2de klasse no. 1, van en met den 1ste tot den 12en Augustus daaraanvolgende, zullende staande dien tijd de passage voor voetgangers plaats hebben, door de poterne *Steenbergen* en de *Lunet Tholen*, en voor rij- en voertuigen door de *Vrouwpoort* over de *Linie-Brug* langs den weg naar *Moerstraten* en onder langs de zoogenaamde plantage.

3o. De *Bosch-* of *Antwerpsche* poort, in de strekking van evengemeten weg, van den met den 13den Augustus tot en met den 13den September daaraanvolgende met verlegging van de passage voor de voetgangers alleen door de poterne *Bruinvis*, en over het gereinigde kamp; en voor rij- en voertuigen door de *Vrouwpoort*, en van daar over de glacis buiten de *Boschpoort*.

S Hertogenbosch den 15den Julij 1839

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
Bon. VAN DEN BOGAERDE.

— Aan het leger is de volgende afgevaardigde order kenbaar gemaakt:

Zijne Majesteit de Koning heeft, bij besluit van den 6den dezer, no. 43, goedgevonden om, aangezien de omstandigheden zulks thans toelaten, het oppercommando over de krijgsmagt te verbinden met de opperdirectie van het Departement van oorlog, en aan mij deze dubbele betrekking op te dragen.

Reeds lang heb ik met genoegen aan het hoofd van het leger te velde gestaan, en mij mogen overtuigen van den goeden geest en de liefde voor Koning en Vaderland, die hetzelfde in het geheel en ieder in het bijzonder bezielde; ik neem als zoodanig thans hartelijk afscheid van dit leger; maar het strekt mij tot een steeleend genoegen, niet alleen in gelijke betrekking tot hetzelfde te verblijven, maar nog door het mij opgedragen toezigt ook tot alle andere gedeelten der krijgsmagt in meer bijzondere en naauwere aanraking te komen, en zoo doen te voor allen mij te kunnen beijveren, en van hunne goede gezindheid, hun pogen en streven en hunne verdiensten steeds de lof bij Zijne Majesteit te kunnen zijn.

„Ik reken dan op aller medewerking, om ons bij den Koning en het Vaderland verdienstelijk te maken.

De Veldmaarschalk.
WILLEM, Prins van Oranje.

18 Julij.

Aan de Redactie van het Noord-Brabant.

In No. 48 van uw geëerd dagblad, vond ik een ingezonden artikel, waaryan het eerste gedeelte door menig een met goedkeurenden blik zal worden beschouwd, trouwens, wie zat het ontkennen, dat het een zeer billijke wensch is, dien de Inzender uitdrukt, dat de aangelegenheden der Provincie met belangstelling en met geene overhaasting worden behandeld? De zaken zijn doorgaans van te groot gewigt, en de betrekking, waartoe Hunne Edel Groot Achtbaren door de keuze der ingezonden gezegden zijn, te edel, dan dat elke overhaasting niet als zeer aanstootelijk zou moeten worden beschouwd, en met alle regt kan elk inwoner der Provincie het euvl opnemen zoo zijne belangen door hen worden verwaarloosd, wie hij met zijn vertrouwen vereerde; of zoo dezelve niet met die bedaardheid en ijvervolle belangstelling worden overwogen, die het gewigt der zaak vordert.

Zoo lang de gezegde inzender er op aandringt, dat eene genoegzame tijdruimte aan de belangen der Provincie toegewijd worde, — dat de E. G. A. Heeren niet alleen den titel, welken zij voeren, maar ook de verplichtingen aan denzelfden verbonden, in het oog houden, (al moest zelfs aan *persoonlijke* belangen tegenover *algemeene*, het stilzwijgen worden opgelegd) — zoo lang de wensch geuit wordt, dat hierop de kieskollegien in het vervolg mogten worden bedacht gemaakt, — zoo lang ook zal elk, die dit artikel gelezen heeft met welgevallen in de manier van zien des inzenders toestemmen, en tot hertoe baart niets bevreesd; doch met het tweede gedeelte, waar over de remotie van drie leden wordt gehandeld zal het denklijk anders gesteld zijn; ik althans geloof, dat er velen zullen gevonden worden, die in alle uitdrukkingen en in het gedacht des inzenders niet zullen kunnen deelen; wel, voor zoo verre de twee leden van het *gedeputeerd bestuur* betreft, want met te zeggen: dat het juist deze twee leden waren, die in de vergaderingen het meest afwezig bleven, is genoegzaam, mijns erachtens, de goedkeuring in hunne remotie uitgedrukt; leden toch, die niet tegenwoordig zijn, kunnen ongetwijfeld weinig nut voor de Provincie uitwerken, en prijsbaar zijn gevolgelijk diegenen, welke de *zoo openstaande* plaatsen in de vergaderingen doen aanvullen door mannen, waarvan zij met grond de hoop kunnen koesteren, dat zij met den titel ook de werkzaamheden dragen zullen, waartoe zij worden geroepen.

Dan, wat het schrijven van den inzender over het removeren van het lid der Staten Generaal betreft: dit schrijven heeft bij velen meer verwondering gebaard, dan het removeren zelve. — Het schijnt dat de inzender zich in die weinige regelen, als lofredenaar des afgetredenen vertegenwoordigers wil voordoen, en de keuze der Heeren Provinciale Staten, maar in het geheel niet goedkeuren kan; de argumenten evenwel waardoor zijn gedacht zou moeten worden gestaafd, zijn, dunkt mij, niet zeer geschikt om anderen in dit gevoelen te doen deelen. — Eerstens wordt gezegd, *hij was het oudste lid van deze Provincie in de tweede kamer*. Wat moet hieruit volgen? Mogelijk, dat het onder de hand tijd werd, dat dit lid door een ander werd vervangen, wien de ouderdom niet beletten zou gedurende drie aanstaande jaren met energie te handelen? . . . of zou hieruit besloten moeten worden, dat het billijk is dat een ander, of meer of even bekwaam, ook eens de *reis en verblijfskosten* drage, welke het afredende lid reeds zoo vele jaren gedragen heeft? — In beide en meer dergelijke gevallen zou men moeten besluiten dat Heeren Provinciale Staten zeer wel gedaan hebben, met een ander lid in het krachtvolste zijner jaren te doen optreden: dan, dit zal de bedoeling niet zijn, de gevolgtrekking zal moeten wezen: *hij was het oudste lid dus moest hij herkozen worden*, armzalige *Logica!* — Onderstelt dan de inzender dat de ouderdom meer verstand, meer veerkracht, meer welsprekendheid, meer lust tot het stipst en standvastig vervullen zijner pligten enz. aanbrengt? Hoe dikwijls kan hij zich dan nog bedrogen vinden! Of zouden de Heeren Provinciale staten in deze oudheid van lidmaatschap eene welvoegelijkheid tot herkiezing hebben moeten zien, en zich hierdoor hebben moeten laten verblinden, wat ook de belangen der bevolking mogen vorderen of wat hun geweten hun ook voorschreef? Dank zij aan Hunne E. G. Achtbaren, dat zij zich deze onwelvoegelijkheid hebben getroost; zij hebben dan, even als de bevolking der Provincie, die zij daar vertegenwoordigen, begrepen, dat de tijden, waarin wij thans geplaatst zijn, meer doorslaande beweeggronden vorderen om hunne keuze uit te brengen, op hen, die in de Staten-Generaal de belangen der natie moeten bepleiten; en, zoo die E. G. A. nu, *die werkzaamheid* in het afgetredene lid en dien *ijver* in het behartigen der belangen van de Provincie niet hebben kunnen vinden, (welke de inzender van bedoeld artikel er aan toeschrijft), wie kan het dan verwonderen, veel min afkeuren, dat de Heeren Provinciale Staten, meer hun geweten, hunnen plicht en de belangen der bevolking hebben geraadpleegd, dan eene kale welvoegelijkheid, waardoor in onze omstandigheden niets gered, maar waaraan veel kan worden opgeofferd? — Dat nu die E. G. A. Heeren wezenlijk het afgetredene lid niet *als werkzaam*, en wel, werkzaam ten goede — hebben gekend, is zeer goed mogelijk, in dit geval verkeeren misschien honderden van ingezetenen, waarvan vele, hoezeer zij de werkzaamheden van eenige andere leden der Staten-Generaal hebben gadeslagen, en de pogingen die hunne Edelmogenden bij voordring voor het welzijn der natie aanwenden met eene dankbare tegenwoordigheid weten te schaffen, nogtans zeer onwetend zijn, wegens de *werkzame* tegenwoordigheid van dat afgetredene lid.

Wat mij aangaat, ik geloof dat de inzender van bedoeld artikel, die eene meer bijzondere kennis schijnt te hebben van 's mans handelingen, eene zeer grootte dienst bewijzen zal aan den Heer *Ingenhousz*, zoo hij het kan goedvinden eenige doorstaande trekken van werkzame pogingen voor het welzijn der natie aangewend aan het publiek bekend te maken, dit loch zou de goede gedachten, welke een en ander reeds van zijne hebben kan, nog vermeerderen, en voor anderen, bij wie die werkzaamheid nog achter het vloers der onbekendheid bedekt is, was zoo iets mogelijk wel noodig om hen dat gedacht van gezegden Heer te doen opvallen. Hoe genoegelijk zou het mij en meenigen zijner vrienden niet wezen, zoo wij eene dusdanige reeks van bewijzen voor 's mans werkzaamheid ten goede bij de hand hadden, om elken kwaadwilligen mond te kunnen stoppen, die mogelijk zou willen beweren, dat eene *werkeloosheid* of iets dergelijks de rede van deszelfs remotie zou zijn geweest! Hoe genoegelijk voor zijne vrienden niet alleen, maar hoe eervol ook voor den afgetredene zou het zijn, zoo bij deze trekken van *werkzaamheid* als lid der Staten-Generaal, nog eenige bewijzen van den ijver gevoegd worden, met welke de Heer *Ingenhousz* de belangen der Provincie heeft behartigd in de onderposten, welke zijn E. bekleed heeft of nog bekleedt; want, gelijk zijne *werkzaamheid* aan velen onbekend is, zoo kan ook mogelijk zijnen ijver voor het goede in de Provincie door meenigen worden betwijfeld. Ik voor mij bejammer het dat aan al die goede hoedanigheden van gezegden Heer niet meer publiekheid gegeven is, want hieraan is het voorvast toe te wijten, dat er gevonden worden, die zich of geene of zeer weinige daden van aambelang uit de zoo lange en *werkzame* loopbaan van dien Heer kunnen herinneren: kon ik het, gaarne zou ik het op mij nemen eene menigte daadzaken op te sommen, die eene roemvolle nagedachtenis van *zijn* *werkzamen* *ijver* ten goede voor mijnen stadgenoot zouden verspreiden, — dan, ik ben minder met dat alles bekend en vind mij dus in de onmogelijkheid anderen, even onwetend in dit geval, als ik, nader in te lichten; hoogst aangenaam zal het mij en zeker meenigen mijner stadgenooten zijn, zoo of de inzender of iemand anders, die met de zaken betref bekend is, hierop nader terug kwame, ten einde die gezegden van *werkzaamheid* en *ijver* meer voor het publiek te staven, met eenig vertrouwen dan ook durf ik in uw geëerd dagblad een nader artikel te gemoet zien, want het is hier geene zaak, waarvan men zou kunnen zeggen:

Causa, patrocinio, non bona pejor erit.

Uw bestendige Lezer.

VERSLAG.

Nopens den staat der Provincie Noord-Brabant, aan de vergadering der Provinciale Staten, bij derzelve gewone bijeenkomst in den Jare 1839 aangeboden.

(*Vervolg.*)

Gemeenten - Wegen.

Ons refererende tot het geen in ons vorig verslag, nopens de verbeterde communicatie van de *Willemsvaart* en *Polderweg* langs de *Kanalen* over *Zevenbergen*, naar den grooten weg, tusschen *Breda* en den *Moorvliet* gezegd is, kunnen wij thans hierbij de informatie voegen, dat met betrekking tot het onderhoud van dien verbeterden communicatieweg, vernieuwde onderhandelingen met de belanghebbende Gemeenten- en Polderbesturen en Wegpligtigen zijn aangeknoopt, die wij hopen dat spoedig tot het gewenscht resultaat zullen leiden.

Wat de verbetering der communicatie tusschen de Gemeenten *Herpen*, *Huisseling*, *Ravenstein* en *Oss* aangaat, is dezelve nog niet ten uitvoer gebracht geworden, behalve dat de bestrating in de Gemeente *Oss*, conform het gemaakte plan is bewerkstelligd. De aan deze Gemeente toegekende subsidie is dan ook bereids uitbetaald, doch zijn die aan de overige opgenoemde gemeenten te geven, aangehouden, tot dat zij aan hunne in deze op zich genomen hebbende verplichtingen zullen hebben voldaan.

Het Gemeentebestuur van den *Oudenbosch*, heeft aan ons verzocht, ter tafel van U. E. G. A. overbrengen deszelfs nader gedaan verzoek, ter verkrijging van eene verbeterde communicatie van die Gemeente naar den grooten weg tusschen *Etten* en *Roosendaal*, door middel van eenen straatweg; aan welk verzoek voldoende, wij de eer hebben dat stuk aan de deliberatie van U. E. G. A. te onderwerpen, als, naar ons inzien, meer dan het vroeger geschikt, om bij U. E. G. A. in gunstige consideratie te kunnen genomen worden.

Nopens eene verbeterde communicatie van *Maasheus* over *Bosmeer* en *Cuyk* tot aan de Stad *Grave* en *Bosmeer* over *Wanroy* en *Mill* naar den grooten weg op de *Hertogenbosch* en *Grave*, waarvan in ons vorig verslag meer ampel gewag gemaakt is, zijn de preparatoire werkzaamheden, door eene daartoe benoemde Commissie, aangevangen en reeds zoo verre gevorderd, dat wij de hoop kunnen voeden, dat de uitlag dier werkzaamheden aan ons spoedig zal worden medegedeeld, waarna dan ook de middelen ter uitvoering zullen kunnen bij de hand genomen of zoo noodig geprovoceerd worden.

Wij hebben het genoegen U. E. G. A. te kunnen berichten, dat het project tot daarstelling van een dijkweg van de Gemeenten *Verlucum* tot aan den grooten Straatweg no. 8 onder *Hintham*. Gemeente *Rosmalen*, waarvan alreeds in het vorig verslag is melding gemaakt, verwezenlijkt en ten uitvoer is gebracht geworden, niet alleen, maar dat thans het nader project gemaakt is, om dien weg tot aan *Veghel* te beklinnen; terwijl men ook reeds op het denkbeeld gekomen is, en wellicht bij later tijd in overweging zal kunnen genomen worden, om de beklinning over *Uden* en *Gennep* tot *Bosmeer* voortzetten, en alzoop in aanraking te komen met en aansluiten aan den grooten weg op *Venlo*, wanneer tot het daarstellen der bestrating van dien grooten weg, waarvoor het plan bestaat, eenmaal door het Gouvernement zal worden overgegaan.

Na dat, ten aanzien van eerstgemelden Weg, de vereischte opnemings gedaan en de begroting van kosten opgemaakt was, zijn daaromtrent met de belanghebbende Gemeentebesturen en dat der Stad *'s Hertogenbosch*, onderhandelingen aangeknoopt, om de bijdrage te bepalen, die door ieder in de aantewenden kosten zoude gedragen worden, welke onderhandelingen dan ook het gunstig vooruitzicht hebben opgeleverd, dat dit plan zal kunnen verwezenlijkt worden, wanneer voor dit werk de noodige fondsen op de Provinciale kas worden beschikbaar gesteld, die daartoe, behalve de bijdragen dier Stad en de Gemeenten, metzaders de vrijwillige inschrijvingen van particulieren, nu reeds meer dan f 3000 bedragende, zullen benoedigd wezen. Met overlegging der vereischte stukken ter inlichting, zullen U. E. G. A. in de project-begroting de som vermeld zien, welke wij vermoed hebben tot dit nuttig werk te moeten voordragen.

Ook ten aanzien van eene bestrating van den verbeelden dijk tusschen *Waspsk* en *Beyoven*, zijn door tusschenkomst van eene Commissie uit ons midden, deliberatien met de belanghebbende Gemeentebesturen of wegpligtige aangehangen gemaakt. De uitlag, welke eene conferentie, daaromtrent op *Donderdag* den 27^{den} *dece* *1839* *om* *10* *uur* *voor* *de* *avond* *om* *7* *uur* *met* *de* *Besturen* *en* *belanghebbenden* *te* *Genève* *gehouden*, gehad heeft, zal in den loop dezer zitting aan U. E. G. A. medegedeeld worden. Het Gemeentebestuur van *Genere*, het verzoek gedaan hebbende, dat er om de belangrijkheid hunner Gemeente, vooral ten aanzien der aldaar aanwezige fabrieken, een kanaal van die Gemeente tot aan de *Zuid-Willemsvaart* mocht worden daargesteld, hebben wij den Hoofd-Ingénieur van den Waterstaat in deze Provincie uitgenoodigd, deswegens het noodig onderzoek te doen, en de vereischte opnemings te doen plaats hebben; en wij zullen dan ook, na het ontvangen van Z. W. E. berigt en consideratien deswegens, de eer hebben U. E. G. A. met de toedragt der zaak nader bekend te maken, daar dezelve thans nog niet tot die hoogte gebracht is om deswegens ons gevoelen te uiten, of aan U. E. G. A. eenige voordragt te kunnen doen.

De weg van de kleine barriere onder *Vught* naar *St. Michiels-Gestel*, bevonden zijnde veel te laag te wezen, en bij donker weder, vooral des winters, niet zonder gevaar kunnende gepasseerd worden, is men bedacht geweest om dit inconvenient wegtenemen, hetgeen zal kunnen geschieden door eene verlegging van dien weg, die hooger van den straatweg, op *Bostel* loopende, zal uitgaan. De onderhandelingen daaromtrent met het Gemeentebestuur van *Vught* en de belanghebbenden, over wier eigendom dien weg zoude verlegd worden, aangeknoopt, hebben het vooruitzicht gegeven, dat eene verbeterde communicatie in deze spoedig zal kunnen worden tot stand gebracht.

Met de bestrating der dijken langs de *Zuid-Willemsvaart* binnen de Stad *'s Hertogenbosch*, werd voortgegaan; en dit had eveneens plaats met het opnemings en het op nieuw bekeijen der straten te *Breda*, en het bestraten van den weg van *Oosterhout* naar de haven aldaar.

Te *Lindhoven* werd de zoogenaamde kloosterdreef met keijen belegd. Ook te *Tilburg* werd ijverig gewerkt aan het verbeteren der Stads straten.

Behalve den dijkweg onder *Berlicum*, waarvan wij reeds gewag maakten, werd er in het afgelopen jaar veel gedaan tot verbetering van communicatien; zoo werden, onder anderen, nieuwe wegen aangelegd van *Hops* op *Mill*; in de zoogenaamde *Hoven* onder *Beers*; van de gehuchten *Vinkel* en *Zoggel* naar *Hesch*; terwijl de dijk door de heide van *St. Oedenrade*, naar het gehucht *Jakschot*, vroeger begonnen, werd voltooid en de wegen tusschen *Bladel* en *Watersel* en *Hoozemede*, *Lagomede* en *Hulsel*, veel verbeterd werden.

In eenige Gemeenten legde men zich met veel ijver toe op het beplanten der wegen.

In eenige anderen was onze tusschenkomst noodzakelijk, ter voorziening in den gebrekkigen staat, waarin zich de wegen en waterleidingen aldaar bevonden.

De gedane pogingen, om aan den weg tusschen *Oss* en *Oyen*, waaraan door de Besturen de hand niet werd gehouden, eene duurzame verbetering toe te brengen, zijn aanvankelijk mislukt, omdat bijzondere belangen en bekrompene inzichten, zich daar tegen hebben verzet. Daar die communicatie evenwel van veel belang is, en een staat van dien weg voorziening vereischt, zoo hebben wij vermoed daarbij niet te moeten berusten, en deze zaak maakt dan ook nog een punt van overweging bij ons uit.

Ziekten enz.

Met uitzondering van de kinderpokken, of anders de zoogenaamde valse pokken, die in vele Gemeenten geheerscht dooh weinig slagtoffers gemaakt hebben, bleef deze Provincie, in den nu wederom afgelopen jaarkring, van aanstekende ziekten bevrijd, en het moge dankbaar erkend worden, dat de gezondheids-toestand der ingezetenen gunstig was.

De inplanting van het genzeid voor en dezelve vindi geene tegenkanting. Wij hebben gewenscht, de in het jaar 1838 gedane vaccination, in dit verslag te kunnen vermelden; doch de opgaven van de Plaatselijke Besturen ontvangende, niet overeenkomende met die van de Provinciale Geneeskundige Commissie, zoo heeft deswege een nader onderzoek moeten plaats hebben, hetwelk nog niet geheel is afgelopen.

In 1837 werd de koepokinenting verrigt op 7,702 kinderen, waarvan 5,356 gratis en 2,346 tegen belooning.

In dat jaar werden 159 kinderen door de kinderziekte aangelast, waarvan 20 overleden, 136 zonder gebreken en 3 met gebreken hersteld zijn.

Staat van het Armwezen en der Instellingen van Weldadigheid.

Met betrekking tot den staat van het armwezen, over het jaar 1838, mogen wij het volgende berichten:

De uitgaven der verschillende, in deze Provincie aanwezige godshuizen, met uitzondering van de zieken- en de gasthuizen, hebben in dat jaar bedragen de som van f 73,581-90, en de middelen waardoor in de uitgaven werd voorzien, de som van f 80,781-78.

De bevolking dier godshuizen, ten getalle van 531 personen, wordt aldus verdeeld:

Oude lieden.	200.
Gebrekkigen.	65.
Kinderen.	266.

In de Steden *'s Hertogenbosch*, *Bengenopzoom*, *Breda*, *Grave*, *Heusden* en *Tilburg*, zijn gaaf- of ziekenhuizen gevestigd.

De uitgaven dier gestichten hebben bedragen de som van f 27,735-37, en daarentegen de middelen, waardoor die uitgaven werden bestreden, de som van f 29,333-75.

Het getal der verpleegden in die gestichten was 1,387 en dat der verpleegdagen 31,214.

Het getal van de administratien der huiszittende armen bedroeg 272, en wel 25 in de steden en 247 in de Gemeenten ten platten Lande.

De uitgaven dier administratien hebben bedragen f 285,121-72, en wel: f 37,377-53 voor onderhoud van gehouwen en verdere lasten, waarmede de eigendommen en inkomsten bezwaard zijn, en wegens kosten van administratie.

- 236,803-31 voor onderstand van allerlei aard, begrafeniskosten daaronder begrepen.

- 2,605-63 voor aflossing en renten van opgenomen gelden.
- 5,002-60 voor belegging van gelden, hetzij op hypotheek, hetzij door aankoop van vaste goederen of effecten, hetzij op eenigerhande wijze, en voor de op aangekochte effecten verschenen en bijbetaalde renten.

- 3,332-64 wegens verschillende uitgaven.

De middelen waardoor in de uitgaven werd voorzien, hebben beloopen de som van f 309,222-775 verdeeld als volgt:

182,708-73	wegens inkomsten van bezittingen van allerlei aard en toegekende regten.
31,036-98	wegens kollekten en giften.
53,948-58	wegens subsidien van Gemeenten.
151-30	wegens subsidien van de Provincie of van den Staat.
360,00	wegens opgenomen gelden.

5,556-20 wegens onlangde aflossingen van hypotheeken en der te gelde gemaakte inschelden, effecten of andere bezittingen en daarop verschonen en ontvangen renten.

35,525-085 wegens verschillende ontvangsten.
Het getal der bedeelden bedroeg 23,220, en wel: 10,270 die gedurende het gehele jaar onafgebroken zijn bedeeld geworden, en 12,950 welke in den loop van het jaar slechts een of meermalen tijdelijk werden bedeeld.

Het getal der armscholen bedraagt vijf, welke gevestigd zijn binnen de Steden 's Hertogenbosch, Breda, Housden en Tilburg, in laatstgenoemde Stad: tengetalle van twee.

Op dezelve is aan 1,673 kinderen onderwijs gegeven, namelijk 859 van bedeelde en 814 van niet bedeelde doch behoeftige ouders.

(Vervolg Hierna).

CORRESPONDENTIE.

Aangenaam is het uit onderscheidene oorden des rijks eenige Mengelingen, Brieven en andere belangrijke stukken te mogen ontvangen, ten einde in dit dagblad te kunnen worden opgenomen.

De Noord-Brabander zal dezelve zoo spoedig mogelijk mededeelen voor zoo verre de ingezonden stukken geschikt en met deszelfs geest overeenstemmend zijn? Eenige ingekomene stukken zijn niet geplaatst kunnen worden; uit hoofde de ondervinding geleerd heeft, dat er in enkele provincien menschen gevonden worden, die zich Roomsch Catholijken noemen en echter niet tot die kerk behoren en die door hunne nieuwsberigten, door het *Fistula dulce* den Noord-Brabander getraecht hebben te verschalken of anders gezegd in het net te krijgen, hetgeen hun echter mislukt is; dien ten gevolge worden de inzenders van stukken, over welke onderwerpen ook, ten vriendelijkste uitgenoodigd om onder dezelve hunne handteekening te plaatsen en franco aan den Drukker en Uitgever dezes te doen bezorgen, kunnende zij voor de strikste geheimhouding verzekerd zijn.

ADVERTENTIEN.

* * Tot mijne en mijne acht Kinderen droefheid Overleedheden in den Ouderdom van 58 Jaeren, mijn waarden Echtgenoot na alvorens voorzien te zijn geweest van de H. Sacramenten der stervende.

De Wed. J. BOBZO Geb. A. M. SALA.

Deze dient zoo wel tot algemeene als bijzondere kennisgeving, verzoekende van Rouwbeklag verschoond te zijn.

's Bosch.

den 18den Julij 1839.

NB. De Affaire in Spiegels en Schilderijen zal op denzelfden voet worden voortgezet, onder de firma van de Wed. J. BOBZO en ZONEN.

* * De Notaris JOH. DE BERGH, te 's Hertogenbosch, zal op Dingsdag den 30sten Julij 1839 en volgende dagen ten Sterfhuize van Wijlen den Heer J. M. RARICKX te 's Bosch Verkoopen:

Een Zindelijken INBOEDEL, bestaande in: Kasten, Kabinetten, Bureaux, Ladetafels, Tafels, Stoelen, Spiegels, Schilderijen en Platen achter glas, Pendule, Porcelein, Glas en Aardewerk, Linnen en Pellen, Zilverwerk, enige Rariteiten en Boeken, Bedden, Matrassen, Bekens, Tapijten, Ledikanten, Koper en Tin. Een extra Schoone Grootte Metalen Vijzel met Piedestal en differente andere Metalen en Ijzere Vijzels, Distilleerketels, Bekkens en verdere Apothekers Gereedschappen, en meer andere goederen daags tevoren van 's morgens 10 tot 12 en van 's namiddags 2 tot 5 uren te zien.

* * De Notaris JOH. DE BERGH, te 's Hertogenbosch, zal aldaar op de Smallehaven, omtrent de Asch-Schuur, op Vrijdag den 26sten Julij 1839, des morgens ten 10 ure, Verkoopen:

Eene buitengewone groote partij zeer goed TIMMERHOUT, van Allerlei Soort, Zwaarte en Lengte, waaronder ook eene partij Wagenschot.

* * De Wed. J. M. OFFERS, onderneemster van publieke Verkoopingen te 's Hertogenbosch, zal, ten overstaan van een openbaar Ambtenaar, op Maandag den 29 Julij 1839, en volgende dagen, des namiddags ten twee ure, ten Sterfhuize van wijlen Mevrouw J. ROOSENBAL, in de Korte Putstraat, publiek verkoopen:

Eenen zindelijken INBOEDEL, bestaande in: drie Kabinetten, eene Kleerkast, Hoekkastjes, Ladetafels, Uittrek en andere Tafels, Wasch- en Penant-Tafeltjes, Nachtkommode's, Ledikanten met en zonder Behangsefs, Stoelen met trijpe- en andere zittingen, groote Spiegels en Schilderijen, Serviesen en andere voorwerpen meer.

Voorts eenig ZILVERWERK, waaronder drie dozijn Lepels en Vorken; Iraai LINNEN en PELLLEN; extra welgevulde BEDDEN en MATRASSSEN, SPREIJEN, Katsoenen en Wolven DEKKENS.

Alsmede een partij PORSELEIN, GLAS- en AARDEWERK, verlake GOEDEREN, KOPER, TIN- en IJZERWERK, een KOLOM-KAGCHEL, MANGEL, TAPIJTEN, en KARPETTEN, en hetgeen verder zal worden opgeveild.

Alle welke Goederen op Zaterdag den 27 Julij 1839, des

voormiddags van 10 tot 12 en des namiddags van 3 tot 6 uren, voor een ieder zullen te zien zijn.

ZEGT HET VOORT.

* * C. B. VAN HEUGLEN, Notaris te Oisterwijk, Provincie Noord-Brabant, zal, als last hebbende van zijnen Principaal, op Vrijdag den 2den Augustus 1839, doen inzetten, en veertien dagen daarna, zullende zijn op Vrijdag den 16den daaraanvolgende, telkens des namiddags ten 6 ure, in het Logement het Hof van Holland te Oisterwijk, Finaal Verkoopen:

Een wel doortimmerd HUIS, des noods geschikt voor twee afzonderlijke Woningen, waarafter een M O E S T U I N, beplant met fijne F R U I T B O O M E N, met eene vrijen Uitgang daarneven, staande en gelegen in het aangenaamste gedeelte van het Fraaije Dorp Oisterwijk bij het Boterhuisje aldaar, Kadastraal bekend Sectie F. No. 132, 133 en 134.

In gebruik te aanvaarden, den Tuin met half Maart en het Huis met 10 Mei beide des Jaars 1830.

Nadere informatien zijn te bekomen bij den Heere MARTINUS CANTERS, en ten Kantore van gemelden Notaris, beiden te Oisterwijk, mits brieven franco.

ZEGT HET VOORT.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.

Het RENTGEVEND LANDGOED den Hulst, Alleraangenaamst gelegen onder St. Oedenrode en Liempde, Provincie Noord-Brabant in een Wild-Rijkhoord aan de Visch-Rijke Rivier de Dommel 1/2 uur van den Straatweg tusschen 's Bosch en Eindhoven, nagelaten door wijle den H. E. Gest. Heer P. J. BANGEMAN VAN DEN HULST en Wijle Vrouwe W. M. Baronesse VAN HAERSOLTE, bestaande in een Logeabel HEERENHUIS met KOETSHUIS, STAL, grooten MOESTUIN, beplant met vele dragende VRUCHTBOOMEN, alles omgeven van eene breede Graecht, voorts eene BOUWHOEVE en HAKHOUT BOSSCHEN te zamen groot 34 Bunders, waarop staan 601 meest Zwarte Eiken en 1251 Klomp en andere BOOMEN, allen Weelig Groeiende is ingezet op

Beslagen met f 16600,00.
Te zamen f 16850,00.

De Finale toewijzing zal plaats hebben door het Ministerie van den Notaris PIETER DE JONG, te St. Oedenrode, ten huize en Herberge van de Wed. J. VAN HOMBRECH aldaar, Dingsdag den 6den Augustus 1839.

TE KOOP.

Een in het Wild gevangen en tam gemaakt HERT, zijnde van de grootste en schoonste soort, welks vlugt ieder nagenoeg eene Ned. El lang zijn.

Mede schoone en goed Gedresseerde Vierjarige en een Tweejarige JAGTHONDEN.

Te bevragen met franco brieven bij C. W. DE BRUIN Ontvanger te Linden bij Grave.

Latere Berigten.

PARIJS, den 20sten Julij.

H. H. M. M. de Koning en de Koningin der Belgen zijn alhier aangekomen en aan het paleis St. Cloud afgestapt.

— Maandag zal het ontwerp van den ijzere spoorweg van Parijs naar Havre aan de kamer der pairs worden aangeboden.

— Een brief uit Constantinopel over Odessa, meldt dat Said-Pacha schoonzoon van Mahmoud op last van den Divan zou gewurgd zijn.

— De Parijsche bladen deelen geene berigten van belang mede. BRUSSEL den 20den Julij.

— Wij vernemen nog de nadere bijzonderheden omtrent den brand te Brugge.

De St. Salvators kerk schijnt den tot aan de vlammen te hebben moeten betalen (Zie boven). Voor de 12 eenw werd zij door brand verwoest. Dezelve werd weder opgebouwd en op nieuw den 27sten April 1127 gewijd. Den 9den April 1358 werd zij voor de tweede reis eene prooi der vlammen insgelijks door onvoorzigtigheid der werklieden die de loden gooten herstelden; dit is nu de derde reis dat deze tempel is afgebrand.

De schade welke door den brand veroorzaakt is, schijnt niet zo erg te zijn als men volgens verklaringen van ooggetuigen verwacht had.

Men is het nog niet eens omtrent de oorzaken van den brand. Sommige schrijven dezelve toe aan onvoorzigtigheid van de loodgieters, andere aan wraak van een aannemer die geschillen met een der fabrijkhoofden omtrent het metselwerk aan de zijbeuken heeft gehad; eindelijk loopt er een gerucht en vindt bijval, dat vier vreedelingen die gisteren voor den middag de kerk bezocht hebben aan den koster verzocht hadden het bovenste gedeelte te mogen bezichtigen hem vijftien franken voor eene fooi gaven, en door onvoorzigtigheid of kwaadwilligheid brandbare stoffen hebben kunnen nagelaten. Deze hadden in een bijzonder rijtuig de stad voor den middag verlaten. De kerk stond te gehijk met den toren intrens aan vier hoeken in den brand.